

Kyryliuk Y. Theory of Physical Education in Ukraine (the Second Half of the Twentieth Century) as the Subject of Historical and Pedagogical Research

The article generalises and systemises theoretical views of scientists on problems of physical education, three groups of historical-pedagogical research on the problem of the research: the first works that reveal socio-economic and pedagogical conditions of development of the theory of physical education in Ukraine in the second half of the twentieth century; the second sources, where the peculiarities and tendencies of the phenomenon being studied; and third, the developments on the development of scientific ideas about the means, forms and methods of physical education. Conducted a historiographical analysis confirmed the absence of fundamental research, dedicated to the holistic study of the theory of physical education in Ukraine in the second half of the twentieth century. Review of the literature gives reason to believe that the development of physical education in Ukraine within a certain period not yet adequately described. It is established that the theory of physical education in Ukraine in the second half of the twentieth century is not sufficiently developed and require more detailed study and systematization. Despite the existing research undertaken in the resolution of problems, issues of theory of physical education in Ukraine in the second half of the twentieth century is not sufficiently developed and require more detailed study and systematization. Conducted a historiographical analysis showed that historical-pedagogical research devoted to the holistic study of the theory of physical education in Ukraine in the second half of the twentieth century, do not exist.

Key words: physical education, physical culture, research, content, forms, methods.

Стаття надійшла до редакції 11.01.2017 р.

Прийнято до друку 24.02.2017 р.

Рецензент – д.п.н., проф. Ваховський Л. Ц.

УДК 378(477)"195/198"

О. С. Ковпак

**ОСНОВНІ ЕТАПИ РОЗВИТКУ ЗАОЧНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ
ОСВІТИ В УКРАЇНІ (50-80-ті рр. ХХ ст.)**

Однією з умов суспільного розвитку є постійне вдосконалення освітньої системи з урахуванням гармонійного поєднання педагогічних традицій і сучасного передового досвіду. Реформування системи педагогічної освіти з метою підвищення рівня наукової, навчально-методичної та практичної підготовки також потребує узагальнення та врахування історико-педагогічних надбань.

Нами зазначалося, що заочна педагогічна освіта протягом тривалого історичного періоду була й залишається важливою ланкою підготовки педагогічних кадрів. Вона забезпечує систему безперервної освіти й виконує певні соціальні, економічні, професійні та культурні функції [5, с. 32].

Сучасна заочна педагогічна освіта є продуктом більш ніж столітнього розвитку, і її сучасний вигляд є результатом пройдених історичних етапів.

Загальні питання заочної педагогічної освіти в межах аналізу розвитку народної освіти та вищої школи в цілому досліджували М. Прокоф'єв, Р. Ніконов, Ф. Горовський та ін. Значний внесок у розробку теоретичних і організаційно-методичних аспектів розвитку заочної педагогічної освіти здійснили такі дослідники, як Т. Кобзарєва, Г. Івашина, І. Строй, Л. Давидова.

Навчально-методичне забезпечення, організаційно-дидактичні умови підготовки педагогічних кадрів на заочній формі навчання розкриті в роботах Є. Захарової, В. Лазарєва, В. Шлика, С. Путєєвої, В. Нестеренко.

Не дивлячись на наявність достатньої кількості робіт з цього питання, що свідчить про зацікавленість вчених різноманітними аспектами розвитку заочної педагогічної освіти, комплексно означена проблема не досліджувалася. Зокрема, в історико-педагогічній літературі відсутні роботи, які б розкривали основні етапи розвитку заочної педагогічної освіти в Україні.

Мета статті – обґрунтувати та проаналізувати основні етапи розвитку заочної педагогічної освіти в Україні в 50-80-х рр. ХХ ст.

Хронологічні межі нашого дослідження охоплюють період 50-80-х рр. ХХ ст., який обрано не випадково. Так, 50-ті рр. характеризуються швидким розвитком заочної освіти, що є результатом післявоєнного відродження й науково-технічного прогресу. Кінець 80-х – початок 90-х рр. – це час модернізації та проведення глибоких реформ у галузі всієї освіти України, включаючи й заочну педагогічну [6, с. 160].

Розвиток заочної педагогічної освіти в 50-80-ті рр. ХХ ст. ми умовно поділили на три етапи: I етап – 1950-1958 рр.; II етап – 1958-1970 рр.; III етап – 1970-1989 рр. Основою для періодизації стали зміни в суспільному та соціально-економічному житті, які, безперечно, впливали й на розвиток освіти, в тому числі й заочної педагогічної. Спробуємо обґрунтувати та охарактеризувати кожен із визначених етапів.

I етап (1950-1958 рр.) – період зростання кількісних показників заочної педагогічної освіти, що пов'язано з післявоєнною відбудовою, науково-технічним прогресом та зростанням потреби у висококваліфікованих спеціалістах.

Так, 7 серпня 1948 р. урядом Радянської України була прийнята Постанова «Про стан заочного навчання вчителів початкових, семирічних і середніх шкіл УРСР», що розкривала серйозні недоліки в

організації заочного навчання вчителів, серед яких основний – недостатній контроль за якістю навчання з боку Міністерства освіти УРСР та його місцевих органів. Через два роки після прийняття постанови Рада Міністрів УРСР зазначила деяке покращення в системі підготовки вчителів на заочній формі, але також звернула увагу й на значну кількість недоліків, які ще залишилися: велику кількість другорічників, слабе методичне керівництво заочним навчанням учителів тощо. Для усунення цих недоліків урядом були визначені необхідні практичні заходи, для реалізації яких органи народної освіти та педагогічні навчальні заклади доклали чимало зусиль: намагалися забезпечити заочників навчальною літературою, організували консультаційну допомогу в міжсесійний період; поліпшили якість навчального процесу під час сесій. Все це обумовило підвищення успішності заочників: у 1955 р. вона становила 82,5% порівняно з 67% початку четвертої п'ятирічки (1946 р.). Надалі успішність продовжувала підвищуватися [13, с. 45–46].

Про важливість та розвиток заочної педагогічної освіти на цьому етапі свідчать наступні кількісні показники: у 1951-1952 навчальному році на заочних відділах педагогічних інститутів навчалось 20 000 осіб, а у 1954-1955 навчальному році їх було 49 500. Збільшення прийому до педагогічних інститутів проводилося з метою забезпечення 5-10 класів шкіл республіки викладачами з вищою освітою. У ці роки на заочній формі навчання навчалися, перш за все, вчителі мов, математики, фізики, які працювали в середній школі і не мали закінченої вищої освіти [12, с. 41].

У зв'язку зі значним збільшенням кількості шкіл і дедалі зростаючою потребою в учительських кадрах до кінця першої повоєнної п'ятирічки в Україні заочні відділення функціонували при 24-х педагогічних, 32-х учительських інститутах і 70-ти педучилищах [4, с. 81–82].

Подальше вдосконалення шкільної освіти, організація шкіл-інтернатів і шкіл з подовженим днем, розширення мережі вечірніх шкіл працюючої молоді, введення обов'язкової загальної середньої освіти в столицях республік та великих промислових центрах країни додатково потребували збільшення кількості вчителів, що значною мірою сприяло розвитку системи заочної педагогічної освіти в кінці 1950-х – на початку 1960-х рр., задоволенню зростаючої потреби в учительських кадрах [7, с. 34].

17 лютого 1956 р. було видано наказ Міністра вищої освіти СРСР №167 «Про заходи з подальшого покращення заочного навчання у вищій школі». Цей документ свідчить про постійну увагу з боку вищих органів влади до заочної освіти. Було затверджено положення про філіали заочних вищих навчальних закладів. На начальників головних управлінь та директорів заочних вищих навчальних закладів покладено обов'язки забезпечення навчально-методичними матеріалами студентів, які

навчаються на заочній формі, проведення роз'яснювальної роботи серед працівників відповідних галузей народного господарства й культури тощо [7, с. 380–382].

Як бачимо, перший етап розвитку заочної педагогічної освіти характеризується стрімким кількісним збільшенням студентів-заочників у педагогічних навчальних закладах, що зумовлено післявоєнною відбудовою, науково-технічним прогресом і дефіцитом педагогічних кадрів. У ці роки заочна педагогічна освіта утвердилася й зайняла своє місце у системі підготовки педагогічних кадрів поряд із денною формою навчання. Крім того, прослідковується тенденція до удосконалення системи заочного навчання.

II етап (1958-1970 рр.) – удосконалення змісту професійної підготовки вчителів в системі заочного навчання, покращення навчально-методичного забезпечення освітнього процесу студентів-заочників.

Цей період пов'язаний з тим, що після XX з'їзду Комуністичної партії Радянського союзу перед органами народної освіти були поставлені нові завдання, зокрема, зміцнення зв'язку освіти з виробництвом, а також перехід до загальної середньої освіти.

У 1958 р. було прийнято новий закон СРСР «Про зміцнення зв'язку школи з життям і про подальший розвиток системи народної освіти СРСР» [2]. Цим законом наголошувалося на необхідності покращення народної освіти з метою забезпечення міцної основи для розгортання науково-технічної революції. Також у документі зверталася увага на те, що важливу роль відіграє підготовка спеціалістів із вищою освітою на заочній формі навчання. Систему заочного навчання необхідно було побудувати таким чином, щоб люди, працюючи у вільний від роботи час, мали можливість за бажанням отримати середню чи вищу освіту, підвищити свою кваліфікацію. Відповідно до цього закону вводилася обов'язкова восьмирічна освіта замість семирічної. Стаття 33 цього закону свідчить про необхідність покращення підготовки вчителів; розширення підготовки вчителів початкової школи для подальшого укомплектування всіх шкіл вчителями з вищою освітою; підвищення науково-технічного рівня викладання в педагогічних інститутах; посилення значення виробничої та педагогічної праці в підготовці вчителів.

У цей період шкільне навчання тісно пов'язувалося з трудовим вихованням. Тому й підготовка вчителів із 1958 р. в педагогічних інститутах здійснювалася за навчальними планами, які були доповнені дисциплінами політехнічного циклу. Зі збільшенням потреби в спеціалістах широкого профілю розширювався прийом студентів до ВНЗ для отримання другої спеціальності. У цей час простежувалася невідповідність у рівні підготовки вчителів, які працювали в містах і селах. Необхідно було охопити якомога більше сільських учителів заочним навчанням [4, с. 82].

У 1959-1960 рр. ЦК КП України й Рада Міністрів УРСР прийняли ряд рішень, які були спрямовані на покращення освіти в Українській республіці [1, с. 38].

У 1960-х рр., борючись за поліпшення форм і методів навчально-виховної роботи в загальноосвітніх школах, органи народної освіти УРСР приділяли увагу охопленню заочним та вечірнім навчанням учителів, які не мали вищої педагогічної освіти.

У 1961-1962 н. р. серед заочників педінститутів з 45 165 студентів 92,4% становили вчителі та інші педагогічні працівники. Заочна форма навчання в педагогічних навчальних закладах у цей період була важливою формою підвищення кваліфікації вчителів. Партійні, комсомольські та профспілкові організації розширили форми роботи з залучення молоді до навчання в педагогічних інститутах та університетах. Викладачі й студенти в школах, колгоспах, на підприємствах постійно розповідали про переваги професії вчителя. З цією метою використовували також радіо, телебачення, пресу.

У педагогічних навчальних закладах були організовані підготовчі курси для вступників. Викладачі й студенти-старшокурсники проводили заняття та консультації на вечірніх і заочних курсах, робітфаках, консультаційних пунктах, організованих на підприємствах, у колгоспах тощо [там же, с. 42].

Нові навчальні плани системи заочної педагогічної освіти передбачали проведення спецсеминару з педагогіки, психології або методики, написання контрольної роботи з історії педагогіки, складання екзамену з педагогіки та методики викладання відповідного предмета. Вводилося обов'язкове вивчення на всіх факультетах трьох суспільних дисциплін: основ марксизму-ленінізму, політичної економії, діалектичного та історичного матеріалізму. Науково-методичний кабінет з заочної освіти Міністерства освіти УРСР, крім щорічного видання програм і текстів контрольних робіт, підготував понад 300 навчальних посібників, лекцій, методрозробок з різних дисциплін. Продовжувалася робота з удосконалення навчального процесу й покращення змісту освіти, розширювалися зв'язки педвузів зі школами [4, с. 82].

Про популярність заочної педагогічної освіти протягом 1959-1965 рр свідчать переконливі цифри. Відповідно до семирічного плану педагогічні інститути УРСР на денній формі навчання підготували 39 096 вчителів, а на заочній – 60 975 [1, с. 45].

У 1969-1970 навчальному році вчителів із вищою освітою налічувалося близько 50%. Відбувався процес постійного поповнення шкіл новими педагогічними кадрами. Спеціальність учителя на денних і заочних відділеннях 206 педагогічних інститутів України здобували 900 тисяч студентів [4, с. 82].

Отже, визначений нами II етап розвитку заочної педагогічної освіти характеризується як кількісними, так і якісними процесами розвитку. Відмінною рисою цього періоду є політехнізація всієї системи освіти, в

тому числі й заочної педагогічної, та посилення зв'язку навчання з життям.

III етап (1971-1989 рр.) – підвищення якості заочної педагогічної освіти та її подальше вдосконалення.

У цей період відповідно до доповіді Міністра освіти О Маринича одним із важливих завдань освіти було завершення переходу до загальної середньої освіти молоді [8, с. 1].

Він зазначав, що у складі педагогічних кадрів республіки відбулися якісні зміни, але ще близько 40% учителів не мали вищої освіти. У багатьох школах частину предметів викладали вчителі без відповідної освіти. Виникали труднощі у комплектуванні шкіл учителями математики, російської мови, трудового навчання [там же, с. 11].

Все це свідчило про подальшу необхідність підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, і саме заочна освіта залишалася однією з важливих форм ліквідації їх дефіциту.

З 1970-х рр. навчальні плани заочних відділень приводилися у відповідність до змісту планів стаціонарних педагогічних учбових закладів. До педагогічних інститутів на заочну форму навчання приймалися особи, які працювали в системі народної освіти, професійно-технічної освіти або діяльність яких була пов'язана з вихованням молоді. [3, с. 82].

У ці роки особлива увага стала приділятися питанням психолого-педагогічної підготовки вчителів у системі заочної освіти. Навчально-методичний кабінет заочної педагогічної освіти УРСР розпочав видання навчально-методичних матеріалів і консультацій, у яких висвітлювалися найбільш складні, нові або мало розроблені питання педагогіки і психології. Кафедри педагогіки і психології педвузів розробили і затвердили конкретні заходи щодо поліпшення психолого-педагогічної підготовки студентів-заочників з урахуванням останніх досягнень науки [3, с. 99].

У зазначений період відбулося зростання якості навчання, порівняно з попередніми роками. Якщо в 1972 р. державний іспит з педагогіки на «відмінно» склали 19,1% випускників, то в 1973 р. – 20,7%, на «добре» відповідно – 47,2% і 48,8%, на задовільно – 33,4% і 30,3% відповідно [там же, с. 101].

Педагогічні інститути України, зокрема їхні заочні відділення, відіграли важливу роль у завершенні переходу до загальної середньої освіти. Протягом 1976-1980 рр. ВНЗ УРСР через систему заочного навчання підготували понад 47 000 учителів [4, с. 83].

У 1981 р. була прийнята Постанова Ради Міністрів СРСР № 552 «Про подальше удосконалення підготовки спеціалістів з вищою і середньою освітою» [10]. У постанові йшлося про те, що заочна форма навчання забезпечила широкі можливості для отримання освіти працюючих. Але в підготовці кадрів без відриву від виробництва залишався ряд суттєвих недоліків, серед яких невідповідність якості

підготовки спеціалістів сучасним потребам, слабка матеріально-технічна база, незадовільне забезпечення студентів-заочників навчально-методичною документацією, відсутність на підприємствах, установах та організаціях необхідних умов для успішного навчання працюючої молоді, недостатньо якісне планування підготовки та використання спеціалістів у народному господарстві.

У постанові висловлено необхідність подальшого вдосконалення змісту навчання, розробки протягом 1981-1983 рр. нових навчальних планів на основі підвищення значущості фундаментальних наук у теоретичній і професійній підготовці спеціалістів, відображення в навчальних планах і програмах досягнень науки й техніки; підвищення якості викладання, використання нових методів і засобів навчання, які б враховували специфіку заочної форми навчання; забезпечення заочників необхідною кількістю навчально-методичної документації, навчальних посібників.

12 квітня 1984 р. ЦК КПРС і Радою міністрів СРСР була прийнята Постанова № 316 «Про заходи з удосконалення підготовки, підвищення кваліфікації педагогічних кадрів системи просвітництва і професійно-технічної освіти й покращення умов їх праці і побуту» [9, с. 114–117], в якій визнавалося за необхідне й надалі удосконалювати вищу педагогічну освіту без відриву від виробництва як одну з ефективних форм підготовки й підвищення кваліфікації вчителів. Також у цій постанові йшлося про спрощені умови вступу для вчителів, які мають середню педагогічну освіту і педагогічний стаж не менше року. Вони приймалися на заочну форму навчання за відповідною спеціальністю на основі співбесіди без вступних іспитів.

У 1987 р. була прийнята ще одна Постанова ЦК КПРС та Ради Міністрів СРСР «Про заходи щодо докорінного поліпшення якості підготовки та використання фахівців із вищою освітою в народному господарстві» [11]. Зокрема, в документі говорилося про необхідність перегляду мережі вищих навчальних закладів, які проводять навчання за заочною формою, концентруючи її переважно у ВНЗ, які мають денну форму навчання, кваліфікований професорсько-викладацький склад і необхідну навчально-методичну базу; посилення вимогливості до оцінки знань студентів, які навчаються без відриву від виробництва тощо.

У кінці 1980-х – на початку 1990-х рр. відбуваються процеси реформування всіх галузей освіти, що пов'язано з соціально-економічними та історичними процесами, які відбувалися в українському суспільстві.

Узагальнюючи викладене, характерними особливостями третього етапу розвитку заочної педагогічної освіти є процес інтенсивного вдосконалення заочної форми навчання, поліпшення умов навчання, підвищення якості знань студентів-заочників педагогічних навчальних закладів та загальна педагогізація навчального процесу, яка полягала в наданні переваг дисциплінам психолого-педагогічного циклу.

Таким чином, у розвитку заочної педагогічної освіти в Україні 50-80-х рр. ХХ ст. можна виокремити три етапи, кожен з яких має свої особливості.

I етап (1950-1958 рр.) – стрімке зростання кількості студентів заочної форми навчання, що стало результатом післявоєнної відбудови, науково-технічного прогресу та дефіциту педагогічних кадрів.

II етап (1958-1970 рр.) – удосконалення змісту професійної підготовки й покращення навчально-методичного забезпечення освітнього процесу студентів-заочників педагогічних навчальних закладів. Відмінною рисою цього етапу була політехнізація всієї системи освіти, в тому числі й заочної педагогічної, та посилення зв'язку навчання з життям.

III етап (1971-1989 рр.) – підвищення якості знань заочників педагогічних навчальних закладів, інтенсивне вдосконалення заочної форми навчання та загальна педагогізація навчального процесу.

Аналіз та характеристика даних етапів необхідні для повного розуміння особливостей розвитку заочної педагогічної освіти в Україні 50-80-х рр. ХХ ст. Подальші наукові дослідження можуть бути направлені на вивчення змісту, форм і методів заочної педагогічної освіти в Україні у визначений період.

Список використаної літератури

- 1. Браницький В. О.** Вища педагогічна освіта на Україні в роки семирічки. / В. О. Браницький // Український історичний журнал. – 1967. – № 9. – С. 38–46.
- 2. Закон ССРСР «Об укреплении связи школы с жизнью и о дальнейшем развитии системы народного образования в ССРСР».** – 24 декабря 1958 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://intellect-invest.org.ua/rus/social_history_pedagogical_official_documents/
- 3. Капелюшний І. В.** Психолого-педагогічна підготовка студентів-заочників. / І. В. Капелюшний // Радянська школа. – 1974. – № 6. – С. 99–103.
- 4. Кобзарєва Т. І.** Вища заочна педагогічна освіта на Україні. / Т. І. Кобзарєва // Радянська школа. – 1980. – № 2. – С. 80–83.
- 5. Ковпак О. С.** Історіографія та джерельна база розвитку заочної педагогічної освіти в Україні 50-80-х рр. ХХ ст. / О. С. Ковпак // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. – 2016. – Вип. 1 (298). – Ч. 1. – С. 32–41.
- 6. Ковпак О. С.** Соціально-історичні передумови розвитку заочної педагогічної освіти в Україні (50-80-ті рр. ХХ ст.) / О. С. Ковпак // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. – 2016. – Вип. 6 (303). – Ч. 1. – С. 159–166.
- 7. Лазарев В. Н.** Высшее педагогическое образование без отрыва от основной деятельности: история, современное состояние : дис. ... доктора пед. наук : 13.00.01 – общая педагогика, история педагогики и образования / Владимир Николаевич Лазарев. – М., 2004. – 365 с.
- 8. Маринич О. М.** Завдання шкіл та органів народної освіти у новій п'ятирічці. / О. М. Маринич // Радянська школа. – 1971. – № 9. – С. 1–12.

9. Народное образование в СССР. Сборник нормативных актов. / Сост.: Н. Е. Голубева.; Спец. науч. ред.: К. С. Павлицев – М.: Юрид. лит. – 1987. – 336 с. **10. Постановление** Совмина СССР от 15.06.1981 № 552 «О дальнейшем совершенствовании подготовки специалистов с высшим и средним образованием» . – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://pravo.levonevsky.org/baza/soviet/sss3492.htm> **11. Постановление** ЦК КПСС и СМ СССР от 13 марта 1987 г. № 325 «О мерах по коренному улучшению качества подготовки и использования специалистов с высшим образованием в народном хозяйстве». [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.school.edu.ru/laws.asp?cat_ob_no=5955&ob_no=5015&oll.ob_no_to **12. Строй И. Ф.** За докорінне поліпшення заочного навчання вчителів / И. Ф. Строй // Радянська школа. – 1955. – № 7. – С 41–47. **13. Строй И. Ф., Ребельський І. С.** Заочна педагогічна освіта в УРСР за роки радянської влади. / И. Ф. Строй, І. С. Ребельський. // Радянська школа . – 1957. – № 10. – С. 38–47.

Ковпак О. С. Основні етапи розвитку заочної педагогічної освіти в Україні (50-80-ті рр. ХХ ст.)

У статті обґрунтовані та проаналізовані основні етапи розвитку заочної педагогічної освіти в Україні 50-80-х рр. ХХ ст. Автором визначено три етапи розвитку заочної педагогічної освіти зазначеного періоду: I етап – 1950-1958 рр.; II етап – 1958-1970 рр.; III етап – 1970-1989 рр. I етап (1950-1958 рр.) – стрімке зростання кількості студентів заочної форми навчання, що стало результатом післявоєнної відбудови, науково-технічного прогресу та дефіциту педагогічних кадрів. II етап (1958-1970 рр.) – удосконалення змісту професійної підготовки і покращення навчально-методичного забезпечення освітнього процесу студентів-заочників педагогічних навчальних закладів. Відмінною рисою цього етапу була політехнізація всієї системи освіти, в тому числі й заочної педагогічної та посилення зв'язку навчання з життям. III етап (1971-1989 рр.) – підвищення якості знань заочників педагогічних навчальних закладів, інтенсивне вдосконалення заочної форми навчання та загальна педагогізація навчального процесу.

Ключові слова: етап, заочна педагогічна освіта, розвиток.

Ковпак Е. С. Основные этапы развития заочного педагогического образования в Украине (50-80-е гг. ХХ в.)

В статье обоснованы и проанализированы основные этапы развития заочного педагогического образования в Украине 50-80-х гг. ХХ в. Автором выделены три этапа развития заочного педагогического образования указанного периода: I этап – 1950-1958 гг.; II этап – 1958-1970 гг.; III этап – 1970-1989 гг. I этап (1950-1958 гг.) – стремительного увеличение количества студентов заочной формы обучения, которое стало результатом послевоенного восстановления, научно-технического

прогресса и дефицита педагогических кадров. II этап (1958-1970 гг.) – усовершенствование содержания профессиональной подготовки и улучшение учебно-методического обеспечения образовательного процесса студентов-заочников педагогических учебных заведений. Отличительной чертой этого этапа была политехнизация всей системы образования, в том числе и заочного педагогического и усиление связи обучения с жизнью. III этап (1971-1989 гг.) – повышение качества знаний заочников педагогических учебных заведений, интенсивное совершенствование заочной формы обучения и общая педагогизация учебного процесса.

Ключевые слова: этап, заочное педагогическое образование, развитие.

Ковпак О. The Major Stages of Development of Distance Education in Ukraine (50-80 Years of the Twentieth century)

The article substantiates and analyzes the major stages of development of distance pedagogical education in Ukraine in 50-80-ies of XX century. The author defines three major stages of development of distance pedagogical education in the mentioned period: The First Stage – 1950-1958; The Second Stage – 1958-1970; The Third Stage – 1970-1989. The First Stage – (1950-1958) – a rapid increase in the number of students of distance education resulted from the post-war reconstruction, scientific and technological progress and shortage of teaching staff. The Second Stage – (1958-1970) – the improvement of the content of professional training and the improvement of scientific methodological equipment in the educational process for students of distance education of pedagogical institutions. The distinctive feature of this stage is polytechnisation of the whole system of education including distance education and the growing relations between education and life. The Third Stage (1971-1989) – enhancement the quality of part-time students' knowledge who studies in pedagogical institutions, intensive improvement of distance learning and general pedagogization of educational process.

Key words: stage, distance pedagogical education, development.

Стаття надійшла до редакції 15.01.2017 р.

Прийнято до друку 24.02.2017 р.

Рецензент – д.п.н., проф. Ваховський Л. Ц.

УДК 796.011.3(091)Лесгафт

С. С. Оніщенко

**КАТЕГОРІЯ «ФІЗИЧНА ОСВІТА»
В ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ П. ЛЕСГАФТА**

В умовах реформування вітчизняної освітньої системи, оновлення педагогічної науки та її тісної взаємодії з іншими науковими